

SELMECBÁNYAI HIRLAP

egy évre 10 korona. Félévre 5 korona. Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések megállapodás szerint számítanak.
Nyitlár díja soronként 20 fillér.

Feliról szerkesztő:

DR. PAULOVICS ISTVAN

Az expedíciót s hirdetésekkel illető reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia
céghez intézendők.
hova az összes pénzküldemények is küldendők.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

ADVENT.

Szinte másfél esztendeje már, hogy békés vagyunk a háborúban. Minden este azzal a gondolattal fekszünk le, hogy a háború többé már semmi újat nem mondhat, semmi újat nem hozhat — és minden reggel úgy érezzük, hogy ez a két, milliószer kimondott szó: háború van — újra meg újra friss-szenzációival markol bele az agyunkba, megállítja szívünk verését s betőri képzeletünknek líveglablakát.

Az elnyűtt idegzett Európának leg-
unottabb és a legérdekesebb két szava, hogy:
háború van. Semmi új kép nem merül fel
már vele kapcsolatban az öntudatban és öntu-
datunk minden képét egy színezi, sápasztja,
sötétíti vagy vörösíti a halál vagy az élet
lehelletével. Háború van. — ez a két szó
lett a világ agyvelejének a gépése és ha
boldog pillanatokban olykor elfeledjük is,
hogy háború van, a kaján vigyorgású, aludt-
vértől fekete gépész beteg örömi el rázza
meg újra az elgyötört masinát: háború van,
háború van! — Mindent elmondunk a há-
borúról s mégsem mondtunk semmit. Talál-

gatunk, theoretizálunk, tapogatózunk, tudni
azonban semmit sem tudunk. Az a bizonyos
vörös fonál, amely — a történetírók állítása
szerint — megszakíthatatlanul vonul át a
világ történetén, annyira összegubancolódott,
hogy szinte felünk hozzányúlni, hogy a
kezünkben valamiképpen el ne szakadjon.

Csodálatos: önmagunk *erkölcsi* meg-
ítélésében is szakútcába jutottunk. A háború
lelegetlen szörnyen dicsértük magunkat; a
háborús lelkesedés áldozatos nagyságától
megittasulva csillogott mindnyájunk szeme.
Áldozatot hozott, aki a harcra ment, megha-
lálni hazájátért; áldozatot hozott mind, aki
ittthon maradt: anyák a fiaikat, szegények a
filléreiket, a munkások a fokozott köteleesség-
teljesítés véret és velejét és Jézus Krisztus
arcát éreztük tűndökölőni egy, tisztítófűzben
áttisztulni készülő új világ fölött.

Ez az arc azonban, sajnos, nagyon hamar
sápadni, halványulni kezdett. Feltűnt helyette
az emberiség nagy vitetóváznán egy másik
arc, eleinte csak kontúrokban, majd mind
élesebben felismerhetően. Bujkáló tekintetében
gonoszgás, lehelete önzés. A Judás,
akinek szelleme előjött kísérteni a vérnek
mezejéről. Beleöklözte magát a vajdó világ

szívébe — jeges éjszakákon a magyar határt
védő katonáknak pipirosbakancsot szállít s
kiveszi az éhező kezéből a kenyeret — s
tompá koppanással hull pénzeszsákjába a
harminc ezüst pénz . . .

Ma kezdünk rezignáltan, fásultan látni,
rezignáltan és fásultan élni. A vitetóváznán
újra új arc jelenik meg: az ember. Egy
ránccal több az arcunkon, tekintetünk egy
fokkal riadtabb, sötétebb, hajunkban ősz
szálak sűrűsödnek, de *mi* vagyunk mégis.
Úgy látszik, hogy ez a rezignált tanulság
a háború *mai* erkölcsi tanulsága: a háború
talán semmit sem változtat az embereken és
az emberiségen. Menschliches, allzu mensch-
liches . . .

Vajjon azonban a ma tanulsága fedi-e
a holnap eredményeit? Belenyugszunk-e,
hogy azért vagyunk ilyenek, mert ilyenek-
nek kell lennünk? Nem lesz-e a mensch-
liches sohasem göttliches, ganz und gar
göttliches?

Szomorú, szinte vígasztalan napok. Egy
nagy *világadvent*. Odafenn pedig, az Úr
trónusáról felröppentek már és útrakeltek az
angyalok . . .

Az én halottam.

Van egy halottja a szívemnek;
Nem is régen, hogy árva lettem!
Volt egy becézett, kis virágom,
Tehér virág . . . szép, nyári álmom . . .
Volt egy sugára a szívemnek, —
Sus szüre hervadt, — eltemettem . . .

Ne hozd vissza megint a múltból!
Ne rabold meg az éji álmom!
Ne jssj, ne kísértés! Légy csak messze,
Tehér virág! Légy eltemetve . . .
Hagyd meg nekem a csendes múltból
Remenés, elsíri boldogságom . . .

Te elfeledted, ugye fájna,
Halk, könnyű emlék lenne néked.
Ne bántsd az én fohér halottam.
Ne sírjál megint, elhagytam!
Ha egyszer jönnö . . . visszazsallna,
Csak én tudnám meg, hogy felébredt! . . .

Kövészantay Erzsi.

Éva.

A tűz és a víz gigászi harca elcsendesedett.
A súlyos évezredek az izzó anyagot formába
kalapálták. A Titkok nagy műhelyében elkészült
a világ. Ekkor pedig az Úr összehívta minden
teremtényét és így szólt:

— Teremteni akarok valakit, hogy a köztem
és a földetek lévő mérhetetlen űrt lényével
át-hidalja. Ő lesz a Teremtés 66. lajstroma. Ki-ki
adjon egy keveset az ő tulajdonságaiból, hogy a
legtökéletesebb lényt megteremthessem . . .

Álmat bocsátott Ádámra, borsái között be-
nyúlt s egy darabot kivett a szívéből. Beledobta
a Paradicsom égszínű tavába, melyben légy suso-
gással ringott az élet víze.

Az élet tava siteregni kezdett. Jöttek a
teremtett lények és engedelmeskedtek az Úr
parancsának.

A gerle adott a szerelméből.
A tigris a kegyetlenségéből.
A hangya a szorgalmából.
A róka a ravaszágából.
A pacsióta a hangyjából.
Az ózike a féltékenységéből.
A kígyó az álnokságából.

A nád a gyöngeségéből.

A róza pedig az illatából . . .

Az ibolya kedves szerénységével, a bárány
ártatlanságával áldozott.

A csillagok szende fényüket sugározták az
élet tavára.

A Hold ábrándot vegyített bele.

Az örökzöld reményeséget.

A pulyka mérgot.

A lilium szűziességét.

Az éjszaka a sötétségéből és a harmatából
adott. A hajnal a pirjából.

A petak édes, csaeska csobogásával áldozott
a legtökéletesebb lénynek.

Nagy versenyre kelt a Nap és az orkán. A
Nap a legbülbajosabb mosolyát, az orkán a leg-
nagyobb fájdalomát adta születési ajándéku.

— Mit adsz, Vulkan?

— A hevetet . . .

Egy szelörvényben a Sáfán is a tó partjára
lebbent.

— Mit adsz, Sátán?

— Amim van . . .

S az élet tavába esurgatta az éjnel feketébb
és az örömnél kesőbb féltékenységet!

A tó megtelt a teremtett világ ajándékaival.

Az Úr szava elhangzott:
— Legyen!

Közgyűlés.

Schnee- és Bébálánya szab. kir. bánya-
város törvényhatósági bizottsága. *Leánka*
István főispán elnöklésével, folyó hó 14-én,
kedden délután 3 órakor tartotta meg de-
cember havi rendes közgyűlését.

Lefolyásáról szóló részletes tudósítá-
sunk a következő:

Elnök: *Leánka István* főispán; jegyző: *Sztan-
csay Miklós* városi főjegyző.

Jelen voltak: Altman Imre, Arthold Géza,
Árkosi Béla, Balás Húgó dr., Barlai Béla dr.,
Binder Antal, Csányi Ottó, Dobó Sándor, Dobro-
vits Mihály, Dutkó János, Ernst Zsigmond, Far-
bak István, Greguss János, Grillusz Emil, Haveria
József, Hlavathy József, Jezsovics Károly, Kapp
Jakab dr., Kálhich Károly, Király Ernő, Les-
tyánszky József, Miklósy Zoltán dr., Morávek Antal,
Oszvald Gusztáv, Pachmayer János, Rappensber-
ger Vilmos, Rauchbauer József dr., Sós Antal dr.,
Székely Vilmos, Sztancsay Miklós, Vas Antal dr.,
Vörös Ferenc, Zólyomi Imre és Zsámbor Pál tör-
vényhatósági bizottsági tagok.

Leánka István főispán, megnyitva a gyűlést,
a következő gyönyörű beszédet mondotta:

*„Tekintetes városi törvényhatósági bizottság!
Igen tisztelt Urain!*

Mindenekelőtt fogadják, szóval is, hálás kö-
szönetemet azért az eléggé meg nem köszönhető
figyelemért, mellyel családi gyászomban részvét-
nyilatkozatukal felkerestek és megitzelték. Hogy
közéleti szerepemben most Önökhöz tartozom,
nekem igazán kedves körülmény és nagy megitzet-
tetés, de hogy Önök a magánviszonylatokban is
magukénak tekintenek s családi gyászból is
részt kérnek, olyan jóleső kitüntetés, ami, ha a
fájdalmat enyhíteni nem tudja is, de mindenesetre
beragyogja.

Az Isten áldja meg Önöket érte, együtt és
egyenként s a lehetőség szerint óvja meg mind-
nyájukat a hasonló csapásoktól, az enyhémbe
hasznos megpróbáltatásoktól.

És most álljunk föl, uraim, hogy annál mé-
lyebben meghajolhassunk legfőbb hadurunk di-

cósége, dicső hadseregünk világraszóló vitézsége,
míthózi hősiessége, emberfeletti kitartást igénylő
teljesítményei s eddig kivívott nagy, csodás dia-
dalai előtt. S egyszívvel-egyletelekkel kiáltuk: Él-
jen a király! Éljen a mi dicső hadseregünk! És
éljen a mi remek, hű szövetségeseink!

Azt hiszem, tisztelt közgyűlés, hogy ma nem-
csak a felharszatoknál, de az így közintézmények
zöldszalaitai mellett is ez alaphangulatnak kell
uralkodónak lennie, ebben a szellemben kell min-
dennek történnie.

Most e szörnyű háború még egyre tart.

De milyen nérs ma a hangulat, mint volt
egy éve! Akkor, ha nem csüggedtünk is mindnyá-
jan, de egyformán szegyenpír égett arcainkon.
Delen a hitvány szerbekből kikergetve, északon a
roppant tülerőtől visszarozitva. — A hősök he-
katombái dacára mindenütt kudarc, visszavonul-
ás. Az indulatossabb fogaikat csikorgatták, ök-
lüket rázták szörnyű ekkeseredésükben, a végze-
teseknek látszó hibák és veszteségek okozói ellen.
S még a bizalom is néma megdöbbenéssel állt e
szomorú tények előtt.

S ime ma, dicső német és bolgár szövetsé-
geseink segítségével, Szerbia lábunk előtt hever,
királygyilkos hadserege idegen földön bujdosol,
széttépett rongyal, mint hivár után a felhőszlá-
nyok, a Fekete-hegység országa kietlen szikláihoz
tapadva keresnek menekülést, nyomorult, földönfutó
királyokkal együtt. — A »Nagy Szerbia« meg-
szűnt lenni.

S éjszakokon, a hű Kárpátok őrsáncain, egy
szörnyű télihadjárat alatt nemcsak föltartóztattuk
az orosz lavinát, de — kitavasodván — mélyen
belevágtuk magunkat Oroszország behemótt tes-
tébe.

Délnyugaton a hitszegő olasz minden két-
ségsbeesett igyekezete, minden örületes támadása
megtörik hős fiaink ellentállásán, tengeri sziklák-
hoz hasonló hullámörö vítezi keblükön.

«Welche Wendung durch Gottes Fügung!»
Mily fordulat az isteni gondviselés kegyéből!

De az azért volna még elbizakodnunk. S
amint nem csüggedtünk a szomorú napok alatt,
hiba lenne azt hinni, hogy most már csak gye-
rekjének a többi. Tömérdek vagyon-, vér-és ember-
áldozatra kell még elkészülnünk, hogy a diadal
mas béke megérdemelt áldásait élvezhessük. De
ha így tartjuk magunkat továbbra is, kint a harc-

téren épügy, mint a polgári köteleességek terén,
van jogunk reményelni, hogy a tavasz galambja
meghozza a béke olaját s nyárásra bárkánk biz-
tos szürten ül a vérozón felett.

Tehát reméljük, de el ne ernyedjünk; biz-
zunk, de el ne bizakodjunk!

A közgyűlés, *Zsámbor Pál* biz. tag ajánla-
tára, elhatározza, hogy a mélyhatású beszédet,
egész terjedelmében, jegyzőkönyvben örökíti meg.

Vörös Ferenc biz. főjegyző felolvassa ezután
Öfelségének a közigazgatási tisztviselőkhöz intézett
közszó-olaját, hogy a háború alatt olyan buz-
gón, annyi áldozatra készséggel s olyan megle-
szített munkával végeztek köteleességeiket. A köz-
gyűlés a maga részéről szintén a legteljesebb el-
ismeréssel adózik a város közigazgatási tisztviselő-
léinek.

A polgármester havijelentése értelmében a
városi háztartás és közigazgatás folyó évi novembe-
ri havi állapota akadálytalan és rendes volt. —
A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

Több rendbeli miniszteri rendelet, átirat és
zároszámadások jóváhagyásának a tudomásul véte-
le után sajnálattal veszi tudomásul a közgyű-
lés, hogy a földművelésügyi miniszter javaslata
következtében, a belügyminiszter a 179. kgy. sz.
felterjesztésben foglatatknak nem adott helyet és
hogy a kincstár, a beállott tűzifahiány megszünt-
etésében, a város hatóságának nem nyújt segítő-
kezet. Elrendeli egyúttal, hogy a rendeletben a
magánfogyasztás céljaira átengedett 300 őr-m³
tűzifa kiadása ügyében tegye meg a tanács a
szükséges lépéseket.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a szarvas-
marha-, juh-és sertésenyésztésről, valamint a
legeltetésről készített szabályrendeletek módosítá-
sát kívánja. A közgyűlés a módosításokat meg-
állapítja s utasítja a tanácsot, hogy a módosított
szabályrendeleteket, jóváhagyás végett, a földm-
velésügyi miniszterterühöz terjessze föl.

A m. kir. közigazgatási bíróság ítélte és a
városi új nyugdíjszabályrendelet értelmében a
közgyűlés öze. *Kuli István*ny újudját és gyer-
mekeinek a nevelési járulékat évi 2400 K-ban
állapítja meg. Utasítja egyúttal a szamvényeséget,
hogy a most megállapított s az eddig élvezett
nyugdíj és nevelési járulékat közötti különbözetet,
1912. május 1-től 1915. dec. 31-ig számítva azaz
1136.72 K-t pótlólag fizessen ki.

És a tó vizéből kiemelkedett egy csodás
szobor ...

Ami szépség és báj van a Teremtésben, az
mind rajta volt. De fenséges öklélességekben
mozdulatlanul állott, mert még nem volt lelke.

Rálehelt az Úr; mondá:
— »Nem jó az embernek egyedül lenni;
szerzek nékie segítőt, mely mindenkor ő előtté
legyen!«

Szava, mint egy, mindeneiket betöltő szoltár,
hangzott el a végtelenségben. A fehér szobor
milyet sóhajtott, mosolygott, megmozdult az
élet vízből kilépett a partra.

Teste hó. Arca hajnalpír. Szeme csillagfény.
Haja éjszaka. Virágok fakadtak a nyomában, ahogy
Ádámhoz lépett.

Szent ósapánk letérdelt előtte:
— Ki vagy?

Szent ósanýánk édesen nevetett:
— Éva ...

Megfogták egymás kezét és jártak időtlen a
Paradicsom-kertet nagy boldogságban.

Mentek, mentek. Nagy folyóhoz értek. Le-
hajolt Éva és belénezt a csendes vízbe.

— Mi az odalent, Óh Ádám?
— Kagyló.
— Hm ... ezt nem ismerem ...
Kicsi kezébe vette.

— Ne bánisd ...
Éva szeme megsötétedett:

— Úgy érzem, hogy a kagyló tartozik nekem!
Persze a szegény kagyló nem ment el akkor
az élet tavához; nem volt más egyebe, csak az
a gyöngy s azt nem akarta odaadni ...

Elvette Éva erőszakkal.

Tovább mentek. Zöld erdőbe értek. Szép,
színes madarak röpködtek az égön.

— Hogy-hogy nincs nekem olyan szép tollam?
Úgy, hogy a szegény madaraknak sem volt
más egyebük, csak a tolluk és sajnálták akkor
odaadni.

Most elvette Éva erőszakkal s hajbába tűz-
delte ékeségűt.

— Megharagszik az Úr!
— Miért? Hisz minden az enyém ... még
te is!

— Én igen ... — rebegte Ádám.

— Mentek, mentek, mendegétek.
— Mit csinálsz, te selyemhernyó?

— Selymet ereszek ...

Éva nézte a készülő guót, aztán elvette
szegény hernyócskától a selymet és magára
csavarta.

— Megharagszik az Úr.
— Miért? Hisz minden az enyém ... még
te is!

Én igen — rebegte Ádám.

Föltémek a havasokra. Találkoztak a mor-
motával.

— Mit csinálsz, te kis mormota?

— Eleséget gyűjtök.

— Mi van rajtad, kis mormota?

— Kis bundácska, jó bundácska ...

— Minek neked, kis mormota?

— Hideg van itt s lázom ...

— Én is fádom ... mondta Éva és meg-
fogta a mormotát, hogy a bundát lehúzza róla.

— Miért bántod?

— Szegyenlem magam ...

— Miért szegyenlem magad?

— Meztelen vagyok ...
Sirt a mormota, nagyon sirt. —
— Megharagszik az Úr!
— Miért? Hisz minden az enyém ... még
te is!

— Én igen ... — rebegte Ádám.
Elvették a szegény mormota bundáját is.
Éva betakarta a tomport vele ...
Bejárták az egész Édent; szent ósanýánk
mindent észdelt azoktól az állatoktól, melyek
akkor nem adtak neki semmit, mert nem volt
egyebük, mint amit megtartottak ...
Elvette a kősziklák aranyát és ónixát is,

A bolgár Vöröskereszt támogatására 200 K-t, az Osztrák Flottaegyletnek, egy »U«-hajó beszerzésére 20 K-t, a harcra élen levő egyetemi hallgatók segítőalapjára szintén 200 K-t szavaz meg a közgyűlés s kimondja, hogy a város közbizsága, 1916. január 1-től, évi 12 K tagsági díj fizetésével, tagok belép a Magyar Adria-Egyesületbe.

A közgyűlés névszerinti szavazással elrendeli, hogy a gyámpénztári, valamint a városi házipénztárban kezelt készpénzek, az 1916. évben is, az eddigi pénztárvezetőkben és az eddigi arányban helyeztessenek el. Neveztesen a Selmeci Takarékpénztárban 45 %, a Selmeci Népközpontban 45 %, a Selmecbányai Kereskedelmi és Hitelintézetben pedig 10 %.

A közgyűlés megengedi, hogy nyilvános árjelzés mellőzésével, a város a rendőrlétegenség és a hivatalosoknál 1916. évben szükséges ruházat *Jahn Vilmos* selmecbányai szabómesterrel készíttesse el.

A közgyűlés, a kijelölőbizottság ajánlatára, az üresedésben lévő számtisztai állásra, végleges minőségben, *Bachraty Antok*, a második számtisztai állásra, ideiglenes minőségben, *Krátki Adolf*-ot, az irnoki állásra pedig *Kaurics Sándorné*-t szül. *Hajniczky Ilonát* választja meg egyhangúan. *Krátki Adolfot* azonban az államszámviteli vizsgálatnak két év alatt való letételére kötelezi.

Az 1886. évi 21. l. c. 25. §-a értelmében, az 1916. évre, az igazolóválasztmány elnökévé *Jezsovcics Károlyt*, tagjaivá *Hornyacsék István*, *Pachmayer János* és *Szekély Vilmos* biz. tagokat nevezi ki a főispán; a közgyűlés pedig *Haverta József*, *Händel Vilmos*, *Joerges Ágost*, *Király Ernő* és *Oszvald Gusztáv* biz. tagokat választja meg.

A pénztárakat rovincsoló bizottság rendes tagjai lettek az 1916. évre *Árkost Béta* és *Hornyacsék István*, póttagjai pedig *Pachmayer János* és *Pelachy Ferenc*.

A közigazgatási bizottság fegyelmi-választmányába, az 1876. évi 6. t. c. 55. §-a alapján, a tiszti főügyész 1916. évi helyettesül, *Arthold Géza* okleveles ügyvédet, városi közigazgatási tanácsost jelölje ki a közgyűlés.

A számonkérőszék tagjainak, az 1916. évre, *Oszvald Gusztáv* és *Szekély Vilmos* biz. tagokat választotta meg a közgyűlés.

Az esküdtiségre alkalmas egyéneket összeíró bizottságba, az 1897. évi 33. l. c. 9. §-a alapján,

noha arany és ónix nélküli olyan a közikla, mint az ember a lelke nélkül.

Fölékesítette magát, a sok elvett szépséget mind magára rakta. Nagyciromában sétált a Paradisomkertben s hát egyszer csak előtte áll egy gyönyörű szép, fekete fű.

— Ki vagy? — kérdezte elámulva.

— Csók úri...

A sántán volt.

Szebbnek és erősebbnek tűnt föl Éva szemében, mint Ádám. Megtetszett neki és rámosolygott.

— Hol van Ádám?

— Elment az Euphrates partjára.

— Miért?

— Szolgát fogad...

— Kit fogad föl?

— Négy lába van, nagy esze van...

— Ah! A kutya...

Leülték egy terebélyes almafa alá és kedvesen beszélgettek. aztán megcsókolták egymást. Édes volt a fekete fű csókja. Sokkal édesebb, mint Ádámé. És Éva hűtlen lett az urához. De vajjon tehetett-e róla? Teremtése napján a kutya nem volt az életviléznél, hogy szegénykények leg-alább egy picurkát adhatott volna a hűségéből...

Lázár István.

tagok *Joerges Ágost* és *Morávek Antall*, a törvény 14. és 15. §-ai értelmében bizalmi férfiak pedig *Fizély Károly*, *Goldfusz Mihály*, *Hornyacsék István*, *Lestgyánszky József*, *Oszvald Gusztáv* és *Vedics György* bizottsági tagokat küldi ki a közgyűlés.

A borenélőző bizottság tagjai lettek, az 1916–18. évekre, *Jezsovcics Károly* és *Schelle Robert*.

A városi közigazgatási bizottságból az 1915. év végéig *Parbaky István*, *Händel Vilmos*, *Jezsovcics Károly*, *Joerges Ágost* és *Oszvald Gusztáv* választott bizottsági tagok lépnek ki. — A közgyűlés, titkos szavazással, az 1916–17. évre, ismét a régi tagokat választotta meg.

A bányászati és erdőzeti Főiskolai Ifjúsági Kör 20 m³ kemény tűzfának ingyen való engedélyezését kéri. — A közgyűlés megengedi, hogy a Kör részére a tanács 20 ürm.³ kemény dorongtűzfát szolgáltasson ki, tővön és az erdőn, a termelési díjak elengedésével.

A közgyűlés vége délután 5 órakor.

Szibéria

Irta: **Plochmann Emil** m. kir. főállatorvos.

A titokzosság és rendkívüliség az emberi képzeletre mindenkor különös, szinte bűvös hatással volt. Minél kevésbé ismeretes előttünk valami, annál inkább szeretjük képzeletünkben kiszínezni az emberi természetünkön föly inkább a rosszat, mint a jót feltételezni.

A legtöbb esetben másképp módosul fogalmunk valmiről, ha vele behatóbban foglalkozunk, mibenlétét jobban megismerjük, vagyis képzeletünkben tisztább képet alkothatunk magunknak felőle.

Szibériára vonatkozó ismereteink a titokzosság jellegével bírtak, mert sajtóunk és irodalmunk eddigelő oly keveset foglalkoztak vele, hogy alkalmunk sem lehetett bővebben megismerni; ólombányák, jegesmezők, nagy hideg, a száműzöttek ezreinek keserves tengődése tőltte be képzeletünket, ha Szibéria fogalmával társítottuk.

Mindenideig nem is volt okunk a nagyobb érdeklődésre, hiszen oly messze van tőlünk, másrészt a nyári uralom alatt áll, mely nekünk, a szabadságra termett nemzetnek, sohasem volt rokon-szenyes; de most, midőn honfitársaink egy része ott tölti hadifogságának remélhetőleg már nem sokáig tartó idejét, nem lesz tán érdektelen, ha egyet-mást közlünk, főleg olyat, ami a nagy nyilvánosság előtt ismeretlen volt.

Három német fő- évtizedekkel ezelőtől beka-landozta Szibériát és utazásai alkalmával közvetlenül szerzett tapasztalataikat közlőtek, különböző időben megjelent műveikben. Utazásaikat nem egy időben végezték és lárapok és állapok egy behagyhango, hogy hiteltességgükhez kétség nem férhet, annál kevésbé elfogultatlanságukhoz, hiszen akkor e háború készüléseben sem volt.

Szibéria minden tekintetben a szélsőségek országa. Kultúrája, faunája, flórája, klímája oly nagymértékű ellentéteket tüntet fel, mint amilyenek a föld kecskéiségén egy országban sem találhatók.

Délen a kultúra elég magas fokán álló emberek paradicsomszerű állapotokat teremtetek, a legtermékenyebb földekkel bővelkedő vidékeken, északon pedig a kultúra legalacsonyabb fokán álló nomádörzsek tengetik keserves életüket, az ősemberhez hasonló életmódban és barbár szokásokban.

A déli részekben minden meglester; az őserdő kiirtásával létesült fekete humusföldben +47 C₀ melegeben ez természetes is. Az egyes vidékek állat-tenyésztése mily fejlett lehet, könnyen elképzel-

hely, ha tudjuk, hogy pld. Omszk városból és környékéről évenként 60.000 pud (egy pud 16.024 kl.) a vajkivittel.

Északon — 68 C⁰ a legnagyobb hideg; így hőmérséklet mellett természetesen megszűnik minden vegetáció; itt csak moha terem, de ez is csak vastag, örökkétartó hótakaró alatt, táplálékul szolgálván a nomádörzsek iramszavainak. Ezek a törzsek hetenként tovább vándorolnak, mert mihielyt csordájuk letelegetése tartózkodásuk körzetében a mohát, az éhség kétségzerti őket más mohalegelő-terület felkeresésére.

E nomádörzsek a legprimitívebb életviszony között tengetik életüket; az iramszavak szolgáltatja nekik a húst, tejet, ruházatot, agancsai-val az eszközöket, edényeket, szóval mindent, ami életfenntartásukhoz szükséges. Állami berendezést nem ismernek, a törzs legvénebbje a főnök, korlátlan hatalommal; adóit csak akkor tudnak az »atyaska« hivatalos közegét fölök kipréselni, ha kalandozásaik középete, véletlenül a közéletbe kerülnek. Ettől azonban rendszerint óvakodnak. Ez adójuk az iramszavak börtöből és agancsaiból áll; a pénz nem ismerik, egymás között cserekereskedést üznek, sátrak alatt tanyáznak, a legzordabb időjárás viszonylatosságát könnyen tűrik; az öröket és súlyos bűnöket, akik vándorlásaik közben terükre esnek, megölik, de amellett vallások, vendégszeretők, a lopás, család teljesen ismeretlen fogalom előttük. Vendégszeretékben annyira vannak, hogy nemcsak mindenkit megosztják a nyelvtükön beszélni sem tudó vadidegnek, de leányait is rendelkezésére bocsátják, ennek visszautasítását pedig a legnagyobb sértésnek tartják.

Amíg tehát délen a kultúrában, minden rendelkezésre álló modern vívmánnyal, úgy-szólván európai állapotokat teremtett, addig északon még az ősember bolyong.

Észak faunája is a legellenlétésebb. Mig délen minden háziállat, okserző, tenyésztéssel, a fejlettség tetőfokát érte el, északon, az iramszavakon kívül, más állat nem találja meg a életfenntartás legprimitívebb feltételeit sem.

Közigazgatásba ugyanolyan, mint *Oroszország*, azzal a különbséggel, hogy a nomádörzsek az »atyaska« keze el nem ér. A nomádelet rendszerint abszolút szabadságot jár, mely semmiféle béklyót nem tőr.

Közzgazdasági állapotaik vidékenként nagyon fejlettek lehetnek, mert óriási nyereszterménykivitelük van.

A Szibériába száműzöttek kétféle kategóriába sorolhatók: a közönséges bűntettek és politikai vétségek miatt elítéltek kategóriájába. Aki-ly rövidesen szabadulni akarnak, azokat ólombányákba deportálják, mert itt a legerősebb szervezett ember is 2–3 év alatt feltétlenül elpusztul. A többi száműzöttnek aránylag tőrhető és állapok; a legtöbb kényszermunkára van itélve, de lehetőleg a saját szakmájában foglalkoztatják és ha egy bizonyos ideig kifogásialan a magaviselet, minden közönszer nélkül szabadon mozoghat, bármilyen foglalkozást űzhet és hasznát is már egyedül és egészen élvezi. — Állítólag sokan akadnak, akik ügyességükkel és szorgalmukkal jobb esztencziókat biztosítottak maguknak Szibériában, mint annakelőtte *Oroszországban* és büntetésük letételével haza sem kívánkoznak s ott maradnak.

Reánk nézve egy körülmény nagyon megnyugtató: a német írők a szibériai bennszülöttek sokkal vallásosabbnak és tisztességesebbnek tüntetik fel európai fegyvertársainál. Vendégszeretet, vallásosság és becsületesség jellemzi őket; ilyen tulajdonságokkal rendelkező nép között pedig hadifoglyok honfitársainknak mindenesetre jobb dolguk lehet, mint holmi vad rácoznál, vagy internáltainknak a magas kultúrájukkal olyannyira

Közgyűlés.

Selmece- és Bélabánya szab. kir. bánya-város törvényhatósági bizottsága, *István István* főispán elnöklésével, folyó hó 14-én, kedden délután 3 órakor tartotta meg december havi rendes közgyűlését.

Lefolyásáról szóló részletes tudósításunk a következő:

Elnök: *István István* főispán; jegyző: *Sztancsay Miklós* városi főjegyző.

Jelen voltak: Altman Imre, Arthold Géza, Árkosi Béla, Balás Húgó dr., Barlai Béla dr., Binder Antal, Csányi Ottó, Dobó Sándor, Dobrovits Mihály, Dufkó János, Ernst Zsigmond, Farbak István, Greguss János, Grillusz Emil, Haverla József, Hlavathy József, Jezsovics Károly, Kápp Jakab dr., Káhlh Károly, Kizály Ernő, Lesztényi József, Miklós Zoltán dr., Morávek Antal, Osvaldt Gusztáv, Pachmayer János, Rappensberger Vilmos, Rauchbauer József dr., Sós Antal dr., Székely Vilmos, Sztancsay Miklós, Vas Antal dr., Vörös Ferenc, Zólyom Imre és Zsámbor Pál törvényhatósági bizottsági tagok.

István István főispán, megnyitva a gyűlést, a következő győnyöri beszédet mondotta:

*„Tekintetes városi törvényhatósági bizottság!
Igen tisztelt Urain!*

Mindenekelőtt fogadják, szóval is, hálás köszönetemet azért az eléggé meg nem köszönhető gyűlésért, melyel családi gyászomban részvényt nyilatkozatukkal felkerestek és megtiszteltek. Hogy közeletti szerepemben most Önökhez tartozom, nekem igazán kedves körülmény és nagy megtiszteltetés, de hogy Önök a magánviszonylatokban is magukénak tekintenek s családi gyászból is részt kérnek, olyan jóleső kitüntetés, ami, ha a fájdalomt enyhíteni nem tudja is, de mindenesetre beragyogja.

Az Isten áldja meg Önöket érte, együtt és egyenként s a lehetőség szerint óvja meg mindnyájukat a hasonló csapásoktól, az enyémhez hasonló megrázkódtatásoktól.

És most álljunk fel, uraim, hogy annál mélyebben meghajolhassunk legfőbb hadurunk di-

csősége, dicső hadsergünk világraszóló vitézsége, mítoszai hősiessége, emberfeletti kitartást igénylő teljesítményei s eddig kivívott nagy, csodás diadalai előtt. S egyszívvvel-egylelekkel kiáltuk: Éljen a király! Éljen a mi dicső hadsergünk! És éljenek a mi remek, hű szövetségeseink!

Azt hiszem, tisztelt közgyűlés, hogy ma nemcsak a felferasztaloknál, de az ily közintézmények zóldsztatái mellett is ez alaphangulatnak kell uralkodniuk lennie, ebben a szemben kell mindennek történnie.

Mert e szörnyű háború még egyre tart.

De milyen más ma a hangulat, mint volt egy éve! Akkor, ha me csüggedtünk is mindnyájan, de egyformán szegényen égtek arcainkon. Délén a hitvány szerbekből kikergetve, északon a roppant tőlerőtől visszasarorítva. — A hősök hekatombái dacára mindenütt kudarc, visszavonulás, az indulatosabbak fogaikat csiskorgatták, öklüket rázták szörnyű elkeseredésükben, a végzetesnek látszó hibák és veszteségek okozói ellen. S még a bizalom is néma megdöbbenéssel állt e szomorú tények előtt.

S ime ma, dicső német és bolgár szövetségeseink segítségével, Szerbia lábunk előtt hever, királygyilkos hadserge idegen földön bujdosol, szétépett rongyai, mint vihar után a felhőszlányok, a Fekete-hegység országa kiellen szikláihoz tapadva keresnek menekülést, nyomorult, földönfutó királyukkal együtt. — A »Nyomor Szerbia« megszűnt lenni.

S éjszakok, a hű Kárpátok őrsáncain, egy szörnyű télihadjárat alatt nemcsak föltartóztatuk az orosz lavinát, de — kitavasodván — melyen belevágtuk magukat Oroszország behemóthi testébe.

Délnyugaton a hitszédő olasz minden kétségbeesett igyekezete, minden örületes támadása megtörni hős fiánk ellentállásán, tengeri sziklához hasonló hullámtóró vítézi keblükön.

»Welche Wendung durch Gottes Fügung!« Mily fordulat az isteni gondviselés kegyéből!

De azért korán volna még elbizakodniunk. S amint nem csüggedtünk a szomorú napok alatt, hiba lenne azt hinni, hogy most már csak gyerekkjáték a többi. Tömérdek vagyon-, vér- és emberáldozatra kell még elkészülvé lennünk, hogy a diadal más béke megérdemelt áldásait élvezhessük. De ha így tartjuk magunkat továbbra is, kint a harc-

téren épügy, mint a polgári kötelességek terén, van jónak reményeni, hogy a tavasz galambja meghozza a béke olajját s nyárára bárkánk biztos szírtén ül a vérözön felett.

Téhat reméljünk, de el ne ernyedjünk; bizunk, de el ne bizakodjunk!

A közgyűlés, *Zsámbor Pál* biz. tag ajánlata-ra, elhatározta, hogy a mélyhatású beszédet, egész terjedelmében, jegyzőkönyvben örökíti meg.

Vörös Ferenc tb. főjegyző felolvassa ezután Öfelségének a közigazgatási tisztviselőkhez intézett köszönet-leiratát, hogy a háború alatt olyan buzgóan, annyi áldozatra készsége s olyan megfeszített munkával végezték kötelességeiket. A közgyűlés a maga részéről szintén a legteljesebb elismeréssel adózik a város közigazgatási tisztviselőinek.

A polgármester javajelentése értelmében a városi háztartás és közigazgatás folyó évi november havi állapota akadálytalan és rendes volt. — A közgyűlés a jelentést tudomásul veszi.

Több rendbeli miniszteri rendelet, átirat és zárószámadások jóváhagyásának a tudomásul vétele után sajnálatlalt veszi tudomásul a közgyűlés, hogy a földművelésügyi miniszter javaslatát következében, a belügyminiszter a 179. kgy. sz. felterjesztésben foglaltaknak nem adott helyet és hogy a kincstár, a beállott tűzfahiany megszüntetésében, a város hatóságának nem nyújt segítséget. Elrendeli egyúttal, hogy a rendeletben a magánforgalmazás céljaira átengedett 300 őrmm³ tűzifa kiadása ügyében tegye meg a tanács a szükséges lépéseket.

A m. kir. földművelésügyi miniszter a szarvasmarha-, juh- és sertésnyésztésről, valamint a legeltetésről készített szabályrendeletek módosítását kívánja. A közgyűlés a módosításokat megállapítja s utasítja a tanácsot, hogy a módosított szabályrendeleteket, jóváhagyás végett, a földművelésügyi miniszteriumhoz terjessze föl.

A m. kir. közigazgatási bíróság ülétele és a városi új nyugdíj-zabályrendelet értelmében a közgyűlés *öze. Kulé Istváné* nyugdíját és gyermekeinek a nevelési járuléklé évi 2400 K-ban állapítja meg. Utasítja egyúttal a számvétségét, hogy a most megállapított s az eddig élvezett nyugdíj és nevelési járuléklé közötti különbözetet, 1912. május 1-től 1915. dec. 31-ig számítva, az 1136.72 K-t pótlólag fizessen ki.

És a tó vizéből kiemelkedett egy csodás szobor...

Ami szépség és báj van a Teremtésben, az mind rajta volt. De fenséges tökéletességében mozdulatlanul állott, mert még nem volt lelke.

Rálehelt az Úr; mondá:

— »Nem jó az embernek egyedül lenni; szerkesz nékte segítőit, mely mindenkor ő előtté legyen!«

Szava, mint egy, mindeneket betöltő szóltár, hangzott el a végtelenségben. A fehér szobor mélyét sóhajtott, mosolygott, megmozdult s az élet vízből kilépett a partra.

Teste hó. Arca hajnalpír. Szeme csillagfény. Haja éjszaka. Virágok fakadtak a nyomában, ahogy Ádámhoz lépett.

Szent ósanyák letérdelt előtte:

— Ki vagy?

Szent ósanyánk édesen nevetett:

— Éva...

Megfogták egymás kezét és jártak időtlen a Paradicsom-kertek nagy boldogságban.

Mentek, mentek. Nagy folyóhoz értek. Lehajolt Éva és belemézt a csendes vízbe.

— Mi az odaient, Óh Ádám?

— Kágyló.

— Hm... ezt nem ismerem...

Kicsi kezébe vette.

— Ne bánisd...

Éva szeme megsötétedett:

— Úgy érzem, hogy a kágyló tartozik nekem!

Persze a szegény kágyló nem ment el akkor az élet tavához; nem volt más egybe, csak az a gyönyg s azt nem akarta odaadni...

Elvette Éva erőszakkal.

Tovább mentek. Zöld erdőbe értek. Szép, szines madarak röpököltek az ágon.

— Hogy-hogy nincs nekem olyan szép tollam?

Úgy, hogy a szegény madaraknak sem volt más egybük, csak a tolluk és sajnálták akkor odaadni.

Most elvette Éva erőszakkal s hajába tűzdelté ékeességül.

— Megharagszik az Úr!

— Miért? Hisz minden az enyém... még te is!

— En igen... — rebegette Ádám.

— Mentek, mentek, mendegéltek.

— Mit csinálsz, te selyemhernyó?

— Selymet ereszek...

Éva nézte a készülő gubót, aztán elvette szegény hernyócskától a selymet és magára csavarta.

— Megharagszik az Úr.

— Miért? Hisz minden az enyém... még te is!

En igen — rebegette Ádám.

Fölmentek a havasokra. Találkoztak a mormotával.

— Mit csinálsz, te kis mormota?

— Eleséget gyűjtök.

— Mi van rajtad, kis mormota?

— Kis bundácska, jó bundácska...

— Minek neked, kis mormota?

— Hideg van itt s fázom...

— En is fázom... mondta Éva és megfogta a mormotát, hogy a bundát lehúzza róla.

— Miért bántod?

— Szegyenlem magam...

— Miért szegyenled magad?

— Meztelen vagyok...

Sírt a mormota, nagyon sírt. —

— Megharagszik az Úr!

— Miért? Hisz minden az enyém... még te is!

— En igen... — rebegette Ádám.

Elvették a szegény mormota bundáját is. Éva betakarta a tomportól vele...

Betájták az egész Édeni; szent ósanyák mindent elszedtek azoktól az állatoktól, melyek akkor nem adtak neki semmit, mert nem volt egybük, mint amit megtartottak...

Elvette a kösziklák aranyát és ónixát is,

A bolgár Vöröskereszt támogatására 200 K-t, az Osztrák Flottaegyletnek, egy »U«-hajó beszerzésére 20 K-t, a harcra való levő egyetlen haligatók segítőalapjára szintén 20 K-t szavaz meg a közgyűlés s kimondja, hogy a város közbizsága, 1916. január 1-től, évi 12 K tagsági díj fizetésével, tagnak lép a Magyar Adria-Egyesületbe.

A közgyűlés névszerinti szavazással elrendeli, hogy a gyámpénztári, valamint a városi házipénztárban kezelt képzések, az 1916. évben is, az eddigi pénztárvezetőkben és az eddigi áranyár helyetteseknél el. Nevezetesen a Selmelei Takarékpénztárban 45 %, a Selmelei Népbankban 45 %, a Selmechányi Kereskedelmi és Hitelintézetben pedig 10 %.

A közgyűlés megengedi, hogy nyilvános árlejtés mellőzésével, a város a rendőrlégénység és a hivatalosolgák 1916. évben szükséges ruháit *Jahn Vilmos* selmechányi szabómeisterrel készíttesse el.

A közgyűlés, a kijelölőbizottság ajánlatára, az üresedésben lévő szántási állásra, végleges minőségben, *Bachvaty József*-ot, a második számú szántási állásra, ideiglenes minőségben, *Králik Adolf*-ot, az irnoki állásra pedig *Kaurics Sándorné* szül. *Hajniczky Ilonát* választja meg egyhangúan. *Králik Adolf* azonban az államszámveteli vizsgálatnak két év alatt való letételére kötelezi.

Az 1886. évi 21. t. c. 25. §-a értelmében, az 1916. évre, az igazolásieljárás elnökévé *Jeszevics Károlyt*, tagjaivá *Hornyacsék Istvánt*, *Pachmayer János* és *Szekely Vilmos* biz. tagokat nevezi ki a főispán; a közgyűlés pedig *Haverta József*, *Händel Vilmos*, *Joerges Ágost*, *Király Ernő* és *Oszwaldt Gusztáv* biz. tagokat választja meg.

A pénztárakat rovincsoló bizottság rendes tagjai lettek az 1916. évre *Árkosi Béla* és *Hornyacsék István*, póttagjai pedig *Pachmayer János* és *Pelachy Ferenc*.

A közigazgatási bizottság felgyelmi-választmányába, az 1876. évi 6. t. c. 55. §-a alapján, a tisztú főügyész 1916. évi helyetteséül, *Arthold Géza* okleveles ügyvédet, városi közigazgatási tanácsost jelölte ki a közgyűlés.

A számonkérőszék tagjainak, az 1916. évre, *Oszwaldt Gusztáv* és *Szekely Vilmos* biz. tagokat választotta meg a közgyűlés.

Az esküdtségre alkalmas egyéneket összeíró bizottságba, az 1897. évi 33. t. c. 9. §-a alapján,

noha arany és ónix nélkül olyan a község, mint az ember a lelke nélkül.

Főlekesítette magát, a sok elvett szépséget mind magára rakta. Nagyviccomosan sétált a Paradisomkertben s hát egyszer csak előtte áll egy gyönyörű szép, fekete fiú.

— Ki vagy? — kérdezte elámulva.

— Csók úrfi ...

A sátnál volt.

Szebbnek és erősebbnek tűnt föl Éva szemében, mint Ádám. Megtetszett neki és rámosolygott.

— Hol van Ádám?

— Elment az Euphrates partjára.

— Miért?

— Szolgát fogad ...

— Kit fogad föl?

— Négy lábú van, nagy esze van ...

— Ah! A kutya ...

Leülték egy terelvényes alfalmá alá és kedvesen beszélgettek. aztán megcsókolták egymást. Édes volt a fekete fiú csókja. Sokkal édesebb, mint Ádámé. És Éva hűtlen lett az urához. De vajjon tehetett-e róla? Teremtése napján a kutya nem volt az életvívőnél, hogy szegénykének legalább egy picurkát adhatott volna a hűségéből ...

Lázár István.

tagokul *Joerges Ágost* és *Morávek Antalt*, a törvény 14. és 15. §-ai értelmében bizalmi férfiakul pedig *Fizely Károlyt*, *Goldfusz Mihályt*, *Hornyacsék Istvánt*, *Lestjányosky Józsefet*, *Oszwaldt Gusztáv* és *Velics György* bizottsági tagokat küldi ki a közgyűlés.

A borellenőző bizottság tagjai lettek, az 1916—18. évekre, *Jeszevics Károly* és *Schelle Róbert*.

A városi közigazgatási bizottságból az 1915. év végével *Farkasy István*, *Händel Vilmos*, *Jeszevics Károly*, *Joerges Ágost* és *Oszwaldt Gusztáv* választott bizottsági tagok lépnek ki. — A közgyűlés, titkos szavazással, az 1916—17. évre, ismét a régi tagokat választotta meg.

A bányászati és erdészeti Főiskolai Igazgatási Kör 20 m³ kemény tűzfűtőnk ingyen való engedélyezését kéri. — A közgyűlés megengedi, hogy a Kör részére a tanács 20 őr m³ kemény dorongtűzfűtőt szolgáltatson ki, tővön és az erdőn, a termelési díjak elengedésével.

A közgyűlés vége délután 5 órakor.

Szibéria

Irla: **Plochmann Emil** m. kir. főállatorvos.

A titokzosság és rendkívüliség az emberi képzelteket mindenkor különös, szinte bűvös hatással volt. Minél kevésbé ismeretes előttünk valami, annál inkább szeretjük képzelőnkben kiszínezni az emberi természetünkkel fogva inkább a rosszat, mint a jó feltételeit.

A legtöbb esetben másképp módosul fogalmunk valaminről, ha vele behatóbban foglalkozunk, minéltillett jobban megismerjük, vagyis képzelőnkben tisztább képet alkothatunk magunknak felőle.

Szibériára vonatkozó ismereteink a titokzosság jellegével bírtak, mert sajtóink és irodalmunk eddigelőt egy keveset foglalkoztak vele, hogy alkalmunk sem lehetett bővebben megismerhetni; ölmányból, jegesmezőből, nagy hideg, a számtízűtek ezreinek keresves tengődése tölte be képzelőnkét, ha Szibéria fogalmával társtottuk.

Mindezeideig nem is volt ottunk a nagyobb érdeklődésre, hiszen oly messze van tőlünk, másrészt olyan uralom alatt áll, mely nekünk, a szabadságra termet nemzetnek, sohasem volt rokonszenves; de most, midőn honfitársaink egy része ott tölti hadifogságának remélhetőleg már nem sokáig tartó idejét, nem lesz tán érdektelen, ha egyet-mást közlünk, főleg olyat, ami a nagy nyilvánosság előtt ismeretlen volt.

Három német író évtizedekkel ezelőtől beka-landozta Szibériát és utazásai alkalmával közvetlenül szerzett tapasztalataikat közölték, különösen időben megjelent műveikben. Utazásaikat nem egy időben végezték és leírásuk mégis oly egybehangzó, hogy hitelességükhöz kétség nem férhet, annál kevésbé elfogulatlanságukhoz, hiszen akkor e háború korszakában sem volt.

Szibéria minden tekintetben a szélsőségek országa. Kultúrája, faunája, florája, klímája oly nagymértékű ellentéteket tüntet fel, mint amilyenek a föld kerekéségén egy országban sem találhatók.

Délén a kultúra elég magas fokán álló emberek paradicsomzerű állapotokat teremtettek, a legtermékenyebb földekkel bővelkedő vidékeken, északon pedig a kultúra legalacsonyabb fokán álló nomádörzsek tengetik keserves életüket, az ősemberhez hasonló életmódban és barbár szokásokban.

A déli részekben minden megerem; az őserdők kiirtásával létesült fekete-humuszföldben — 47 C_o melegen esz természetes is. Az egyes vidékek állattenyésztése mily fejlett lehet, könnyen elképzel-

hető, ha tudjuk, hogy pl. Omszk városból és környékéről évenként 60.000 pood (egy pood 16.024 kl.) a vajkivittel.

Északon — 68 C_o a legnagyobb hideg; ily hőmérséklet mellett természetesen megszűnik minden vegetáció; itt csak moha terem, de ez is csak vastag, örökkéártó hótakaró alatt, táplálékul szolgálván a nomádörzsek iramszarvasainak. Ezek a törzsek hetenként tovább vándorolnak, mert mielőtt csordájuk letelepedne tartózkodásuk körzetében a mohát, az éhség kényszeríti őket más mohalegelő-terület felkeresésére.

E nomádörzsek a legprimitívebb életviszonyok között tengetik életüket; az iramszarvas szolgáltatja nekik a húst, tejet, ruházatot, agancsaival az eszközöket, edényeket, szóval mindent, ami létfenntartásukhoz szükséges. Állami berendezés nem ismernek, a törzs legvénebbje a főnök, korlátlan hatalommal; adót csak akkor tudnak az »atyska« hivatalos közegei tőlük kiperelni, ha kalandozásaik közepette, véletlenül a közelükbe kerülnek. Ettől azonban rendszerint óvakodnak. Ez adójuk az iramszarvas bőröből és agancsaiból áll; a főzst nem ismerik, egymás között cserekereskedést űznek, sátrak alatt tanyáznak, a legzordább időjárás viszonyait könnyen tűrik; az őregetek és súlyos betegked, akik vándorlásaik közben terükhre esnek, megölik, de amellett vallásosak, vendégzeretők, a lopás, csalás teljesen ismeretlen fogalom előttük. Vendégzeretelükben annyira vannak, hogy nemcsak mindenüket megosztják a nyelvükön beszélni sem tudó vadidegennel, de leányaik is rendelkezésére bocsátják, ennek visszatartását pedig a legnagyobb sértésnek tartják.

Amíg tehát élén a kultúrában, minden rendelkezésére álló modern vívmányával, úgyszólván európai állapotokat teremtett, addig északon még az ősember bolyong.

Észak faunája is a legellentétebb. Míg délen minden háziállat, okserű, tenyésztéssel, a fejlettek tetőfokát érte el, északon, az iramszarvason kívül, más állat nem találja meg a létfenntartás legprimitívebb feltételeit sem.

Közigazgatása ugyanolyan, mint Oroszországé, azzal a különbséggel, hogy a nomádörzsek az »atyska« keze el nem ér. A nomádélet rendszerint abszolút szabadsággal jár, mely semmiféle béklyót meg nem tűr.

Közigazgatási állapotai vidékenként nagyon fejlettek lehetnek, mert óriási nyersterménykivitelük van.

A Szibériába számtízűek kétféle kategóriába sorolhatók: a közönséges büntettek és politikai vétségek miatt elítéltek kategóriájába. Aki itt rövidesen szabadulni akar, azokat ölmánybanba deportálják, mert itt a legerősebb szervezett ember is 2—3 év alatt feltétlenül elpusztul. A többi számtízűnek aránylag tiszthető az állapota; a legtöbb számtízűnek munkára van itélve, de lehetetlen a saját szakmájában foglalkoztatják és ha egy bizonyos ideig kifogásalán a magaviselete, minden kényszer nélkül szabadon mozoghat, bármilyen foglalkozást űzhet és hasznát is már egyedül és egészen élvezi. — Állítólag sokan akadnak, akik ügyességükkel és szorgalmukkal jobb existenciát biztosítottak maguknak Szibériában, mint annaloköz Oroszországban és büntetésük letelével hazra sem kívánkoznak s ott maradnak.

Reánk nézve egy körülmény nagyon megnyugtató: a német írók a szibériai bennszülött sokkal vallásosabbnak és tisztességesebbnek tüntetik fel európai feygyvertársainál. Vendégzeretet, állásosság és becsületesség jellemzi őket; ilyen tulajdonságokkal rendelkező nép között pedig hadifogoly honfitársainknak mindenesetre jobb dolgot lehet, mint holmi vad ráconál, vagy internáltainknak a magas kultúrájukkal olyannyira

dicskedni szerető franciáknál, vagy a kufár és önző angoloknál.

Ha soraim csak némileg is megnyugtatóan fognak hatni fogly honfitársaink hozzátartozóikra, elértem, amire jelen soraimmal törekedtem.

Előfizetésre való felhívás.

A *Selmecebányai Hírlap* január elsejével fennállásának huszonhatodik évfolyamába lép. *Vidéki lap életében mindenesetre nagy idő! Hogy ez az idő megérhesse, annak tanúbizonysága, hogy hívatást töltött be, hogy közzététel elégettél ki, hogy programjának mindig, minden körülmények között megfelelt.*

Szerkesztésében és kiadásában sohasem anyagi célok vezértek bennünket. Az legett s legeg a szemünk előtt, hogy *Selmecebányát, a Felvidék e nagymúltú bányavárosát, a magyarországi évszázadoké legyen, hogy haladásaiban támogassuk, közönségének az érdekeit képviseljük. Onnelvint, tisztességes munkával, kiartatlanság, férfias szókimondással, minden személyeskedéstől menten.*

Napjaink törekvésünkben azonban segítséget csak szüksegtünk. Ez a segítség pedig nem egyéb, mint *Selmecebánya város polgárságának s azoknak a támogatása, akik kedves emlékek fűznek Selmecebányához s akiket minden érdekel, ami e város ősi falai között történik.*

Tisztelettel kérjük tehát *Selmecebánya város közönségét, olvasóitokat, hogy a Selmecebányai Hírlapra előfizetni, előfizetőinket pedig, akik 25 éven át támogattak bennünket, hogy előfizetésüket 1916. január elsejéig megújítani szíveskedjenek.*

A Selmecebányai Hírlap szerkesztősége és kiadóhivatata.

HIREK.

— **Tisza miniszterelnök köszönete.** Selmec- és Belsőbánya szab. kir. bányaváros törvényhatósági bizottságának folyó évi november havi közgyűlése, a címer- és a zászlókérdés szerencsés megoldása alkalmából, felirattal üdvözölte *Tisza István* gróf miniszterelnököt. — A miniszterelnök az üdvözlésre a következő leirathat válaszolt: «A városi tanács felterjesztette hozzám a t. közönségnek a címer- és zászlókérdés rendezése alkalmából 0 eszázari és apostoli királyi Felcséghé intézet legalázatosabb hódolófeliratát s a törvényhatósági bizottság folyó évi november hó 9-én tartott rendes havi közgyűlésének határozatához képest, a város közönségének üdvözlését előttem tolmácsolta. Midőn egyttal közltem, hogy a város közönség részéről elterjesztett legalázatosabb hódolófeliratnak legfelső helyre leendő juttatása végett a további lépéseket megtettem, egyben a velem szemben kifejezett elismerés jóleső megnyilatkozásáért őszinte köszönetemet fejeztem ki. Budapest, 1915. évi november hó 20-án. *Tisza.*»

— **A főispán adománya.** Draskóci és Jordánföldi *István István*, Honvértmege és Selmec- és Belsőbánya szab. kir. bányaváros főispánja, a katonák karácsonyfájára 50 K-t adományozott. Ennek az összegnek felét a Hadsegélyző-Hivatalnak küldték be, másik felét pedig a selmecebányai kórházakban ápoló sebesült és beteg katonák karácsonyi ellátási alapjához csatolták.

— **Az esküdtbírósnak elnöke.** A budapesti kir. ítélőtábla elnöke, az 1897. évi 33. t.-e. 2 §-a és az 1898. évi 3300. l. M. E. számú igazságügy-ministeri rendelet 23. §-a alapján, a felügyeletére bízott ipoyásági kir. törvényszéknel szervezett esküdtbírósnak elnökévé, az 1916. évi tartamára, *Martincovich István* kir. törvényszéki elnököt, helyettesévé pedig *Sütő István* kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Katonai kitüntetés.** A hadsereg főparancsnok *ifj. Oszvald Gusztávnak* a 14. honvédelmi vezérnépfőelő őrmesterének, az ellenség szemben tanúsított kiváló szolgálatainak és hűség magatartásának elismeréséül, a másodosztályú ezüst vitézségi érmet adományozta.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Pocsány János* selmecebányai lakost a selmecebányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskolához ideiglenes minőségű segélydíjas bányagyakornokká nevezte ki.

— **Táborilelkész kinevezés.** A m. kir. honvédelmi miniszter *Kachnicz Béla* breznóbányai ev. segédlelkész, a selmecebányai liceum főgimnázium volt növendékét, tartalékos táborilelkészé nevezte ki.

— **Tisztségváltás.** Selmec- és Belsőbánya szab. kir. bányaváros törvényhatósági bizottsága a városnál üresedésben volt két számszízi s egy irnok állást a folyó hó 14-én megtartott közgyűlésen töltötte be. Megválasztotta az egyik számszízi állásra, végleges minőségben, *Bachraty Anikó*, *Bachraty József* városi r. k. tanító leányát, aki pár hónappal eelőtt kitüntetéssel tette le az államszolgálati vizsgálatot, a másik számszízi állásra, ideiglenes minőségben, *Kralik Adolf*, az irnok állásra pedig *Kovács Sándorné*, szül. *Hajnyicsk Lóndi*. A megválasztott tisztségviselők a közgyűlés előtt a hivatalos esküt nyomban letették. *Bachraty Anikó* az első női számszízi Magyarországon.

— **Halálozás.** *Kunszt János* zölyombrézi vasgyári főmérnök, a gépészeti osztály főnöke, a selmecebányai liceum főgimnázium egykori növendéke, folyó hó 11-én, életének 56-ik évében, Zölyombrézon elhunyt. December 12-én, délután 1/2 3 órakor helyezték a zölyombrézi temetőben örök nyugalomra.

— **Adományok.** A nagyhonti ev. esperesség kerületébe tartozó ev. elemi iskolák növendékei a katonák karácsonyára 160 K-t gyűjtöttek. Az összeget *Hánsdál Vilmos* honti ev. esperes folyó 13-án a Hadsegélyző-Hivatalnak küldötték be. Az oro-zok-feldolható kárpáti falvak felállítására ugyanó 880 K-t küldött az Országos Bizottságnak.

— **Halálozás.** *Weisz Jakabné*, Weisz Jakab hodrusbányai kereskedő felesége, folyó hó 15-én, életének 54-ik évében, Hodrusbányán elhunyt.

— **Adományok a városi kórháznak.** A selmecebányai városi kórháznak, a sebesült és beteg katonák számára, az elmúlt héten *Vancsó Józsefné* 4 labrával, 2 zsebkendőt, 1 hátikosár almát és 100 cigarettát adományozott.

— **Segítőkérek.** A hadbavonult selmecebányai katonák visszamaradt családjaiknak a segítésére szánt alapba az elmúlt héten *Millenovich Ferenc* 5 K-t; a harcraélen levő katonák részére pedig a r. k. Nőgyelet 7 pár érmelegett, 6 pár kapcát, 1 pár tőrdelgett, 2 nyakvédőt és 12 pár harisnyát adományozott. Ugyancsak a r. k. Nőgyelet a selmecebányai kórházaknak 4 inget és 1 csomag tésztát adott.

A r. k. Nőgyelet a harcraélen levő katonák melegruhával való ellátására tagjai között gyűjtést rendezett. Fonálar adakozott: *Horváth Kálmánné* 5 K-t, öz. *Mihálik Istvánné* 2 K-t — *Herrmann Ilma* 6 pár érmelegett.

A városi szegények részére a váci kötő- és

szövőgyár igazgatóságá, kiosztás végett, 12 inget, 12 nadrágot és 12 hóspakát küldött a város polgármesterének.

— **Állami segítség a tanítóképzőnek.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a selmecebányai ev. kerületi Csemző-tanítóképzőintézetnek, a folyó tanévre, tanszerek beszerzésére és felszerelésére 5500 K-t engedélyezett.

— **A katonák karácsonyára.** A selmecebányai kórházakban ápoló sebesült és beteg katonák karácsonyi megajándékozására és megvendégelésére dr. Fodor Lászlóné 10 K-t, *Goldfusz Mihály* SK-t, a *Ferenc József*-aknai bányamunkások 8 K-t, *Rónai György* 5 K-t adományoztak.

— **Adomány a Vöröskereszethez javára.** A Vöröskereszethez selmecebányai választmányja javára az elmúlt héten *Balázs Imre* bányafőmérnök 10 K-t adományozott. A szíves adományt hálálan köszöni a választmány elnöksége.

— **Helyreigazítás.** Lapunk múlt számában megírtuk, hogy a Vöröskereszethez selmecebányai kórházakban alkalmazott *Wasserberger* nevű felügyelő durván és brutálisan bánik a kórházakban levő sebesült és beteg katonákkal. Felszólalásunk téves értesülésből eredt. A felügyelő dolgaiban, felszólalásunk következtében, *Kapp Jakab dr.* városi tiszti főorvos és *Vértes Tóth Imre dr.* m. kir. bányakerületi főorvos a következő nyilatkozatot küldte a komáromi 18. számú helyi kórház parancsnokságának: »Alulírottak, mint a selmecebányai kórházak vezető főorvosai, ezenel igazoljuk, hogy *Wasserberger* Ármin tizedes, felügyelő altiszt itteni működése alatt pontos, megbízható magaviselele ellen kifogás föl nem merült, szolgálatait a legpontosabban teljesítette. Tudomásunk szerinti az ittlévő katonák ittléti ühiteni törekedett s ellene a mai napig semmiféle panasz föl nem merült. Selmecebánya, 1915. december 17.»

— **A harmadik magyar hadikötésön sikere.** Az eddigi összeállítások szerint, amelyek azonban még nem véglegesek, a magyar nemzet a harmadik hadikötésőre 1970 millió koronát, kevés híján tehát két milliárdot jegyzett.

— **Legszébb karácsonyi ajándék a könyv.** A legmaradandóbb szellemi táplálékot a könyv nyújtja. Megbízható, egyetlen jóbarátunk a könyv, mely az élet minden körülményei között hű marad hozzánk. A drága és értéketlen ékszer és más ajándék helyett vásároljunk tehát könyvet s a közelgő ünnepekreezel lepjük és örvendeztessük meg szereteteinket. Lapunk kiadóhivatálnak bámulatosan gazdag könyvtárát olvasóinknak szíves figyelmükbe ajánljuk.

— **Huszonyolcezer törvényesített viszony.** A háború alatt az országban több, mint huszonyolcezer vadházas kötött törvényes házasságot s törvényesítette törvénytelen gyermekét. Ezeknek a házasságoknak nagyobb felét olyanok kötötték, akik tíz évnél hosszabb idő óta élnek egytt. A törvényes törvényesített házasságnak az a legfőbb magyarázata, hogy a vadiázasságban élő asszony és a törvénytelen gyermek nem kap hadisegélyt.

— **Mennyi földet hódítottunk meg?** A középonti hatalmak, tehát Németország, Ausztria és Magyarország, eddig 470.000 négyzetkilométer ellenséges területet hódítottak meg, tehát eddigéig majdnem kétszer akkora területet, mint az egész Magyarbirodalom. A meghódított területen 35 millió lakos él.

— **Szabad vasút Konstantinápolyba.** Szerbia elfoglalásával megindult a vasúti közlekedés Konstantinápoly felé. A vasútvonalat szerb területen mindenütt helyreállították s a legközelebbi napokban már elindulnak az első vonatok Kon-

tantinápolyból felénk és fölünk Konstantinápolyba. — Mindezek a vonatok Magyarország területén fognak áthaladni, még pedig Budapesten és Zimonyon keresztül. Az első vonatokat nagy ünnepséggel fogadják.

— **Revizió alá veszik a nyugdíjtörvényt.** A 8 Órai Újság arról értesül, hogy a befügymintzeriumban a nyugdíjtörvény revizióján dolgoznak s a reviziót a mostani ülésükben fogják a képviselőház elé terjeszteni. A határclen elegendő állami törvényhatósági és községi alkalmazottak családjai a rendes nyugdíj kérészetét fogják kapni. Valószínűleg ugyanennyit kapnak az államváltások is.

— **A posztó- és a férfiruhakészlet bejelentése.** A kormány elrendelte a kereskedésekben található katonai posztó-, másfajta szövet-, konfekcionált köpönyeg- és férfiruha-, valamint a takarókészlet bejelentését. A bejelentés kötelezettsége olyan személyeket, cégeket és testületeket érint, melyek e cikkek előállításával iparszerűen foglalkoznak. Még világosabban intézkedik a rendelet a bejelentésre való kötelezettség tekintetében, azzal a meghatározással, hogy a szürke katonai posztóból és szövetből való készletből a 100 méternél kevesebb, a gyapjából és a manipulált kereskedelmi árúból a 300 méternél kevesebb mennyiség bejelentését nem kívánja. Köpönyegből és polgári férfiruhából csak az 50 darabot, illetőleg garnitúrát, takaróból viszont csak a 100 darabot meghaladó készletet kell bejelenteni. A bejelentés első hatánapja 1916. január 5-ike, amikor is az 1915. december 31-iki raktárállomány kell az illetékes kereskedelmi és iparkamrával közölni. A rendelet megtartását külön közzététel fogják ellenőriztetni. A büntetőszankció két hónapig terjedhet elzárás és 600 koronáig menő pénzbüntetés.

— **A gyermekszanatórium karácsonya.** A háború szerencsétlen beteg árvái részére épült Balatonszabadi egy 200 ágyas gyermekszanatórium az intézet belső modern higiénikus berendezése érdekében fordul most **gróf Zichy János** kormányzó-elnök oly kérelemmel a társadalomhoz, hogy szegény és gazdag egyaránt nyissa meg szívét, amikor saját gyermekének karácsonyfáját díszíti és gondoskodik — anyai, apai szívének boldogságára, — saját kisdéneket örömeiről, gondjain némi adományok azoknak árván és beteg maradt kisdéneke, akik életüket áldozták a haza és mindannyiunk megvédéséért és akiknek megmentését tűzte feladatául a Zsófia Országos Gyermekszanatórium-Egyesület.

Nagyon alapítványok közvetlenül gróf Zichy János kormányzó-elnökhöz (: Budapest, VIII., Vas utca 10.) intézhetők, míg adományokat elfogad a Zsófia Országos Gyermekszanatórium-Egyesület (Budapest, VIII., Stáhy-utca 15.), ahol gyűjtőkövek is rendelkezésre állanak. Adományokat lapunk is elfogad.

NESTLÉ-FÉLE
GYERMEKLISZT
csecsemők
gyermekes és lábadozók legjobb
tápláléka gyomor-és bélbetegségek után.
Mindenkor kapható.
Próbához és tanúságos orvosi könyveskét a
gyermeknevelésről teljesen díjtalanul küld a
Nestlé-féle gyermekliszt-társaság
Wien I., Biberstrasse, 44. e.

— **Sajtószállítás.** A vidéki hírlapiróktól felépítendő kárpáti falu ügyét az áldoztatás magyar társadalom lelkes pártfogásába vette. Országszerte nagy eredménnyel folytatják a célra a vidéki lapok a gyűjtést, mely, az eddigi jelentések szerint, a legszöbbsz sikerrel bíztat. A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének igazgatósága december 8-iki ülésében tárgyalta a falunépis

tervének nagyarányú módosításait és abban állapodott meg, hogy az igazgatóság minden tagja erre vonatkozólag pontosan megszövegezi a véleményét és ezt bezárólag december 19-éig **Szácsy Gyula** elnök kezéhez fogja juttatni. Örvendtes tudomásul vette az igazgatóság, hogy a Sajtószállítás részére már az első héten a következő adományok érkeztek a szegedi titkári hivatalhoz:

Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége	500 K
Szácsy Gyula elnök	100 »
Dr. Brájer Lajos alelnök	100 »
Lenkei Lajos alelnök	50 »
Sas Ede igazgatósági tag	50 »
Fenyves Ferenc tag	50 »
Tömörkény István alelnök	25 »
Palócz László titkár	25 »
Rábel László igazgatósági tag	20 »
Dr. Kovács József igazgatósági tag	20 »
Dr. Mikló Izidor tag	15 »
Móra Ferenc	15 »

— **Értesítés.** Tudatom a n. é. közönséggel, hogy folyó hó 19-én és 20-án (vasárnap és hétfőn) a Bristol-szállóban rendezek. **Pekelman Miksa** losonci fogműves.

— **A Nagy Háború.** A Nagy Háború Irásban és Kéjében c. nagyszabású haditörténelemnek most jelent meg a 38. füzet, mely a nyugati harctér két nagyfotósági eseményéről, a franciáknak a Maas és Mosel közötti áttörő kísérletéről és az Elzász visszahódításáért való küzdelmekről számol be, történelmi tárgyilagossággal. Az új füzetet két műmelléklet és számos, nagyon érdekes kép díszíti. A Nagy Háború egyes füzeit, 40 fillérért, lapunk kiadóhivatalában kaphatók.

**Steckenpferd-
liliumtejszappan**
Bergmann & Co. cégtől Tetschen a Elbe.
egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepő ellen való élsimeri hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való felülmúlhatatlanságáért. Ezennyi élsimerőveltek sok legyöngyös kintészt! Bevásárlásnál óvatossággal! Újlegyen nyomatékosan a Steckenpferd védőjezre és a cég helye nevére! Darabja 1 koronáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszertüzletekben stb. Hasznoképpen külföld Bergmann Manera liliumkrém, (80 fillér egy tubus). Külföldi szerzők jogainak őrzése.

— **Bulgária** címmel jelent meg Varga Jenő dr., a kiváló közgazdasági és társadalomtudományi író hivatott tollából a Háborús Nagyhatalmak című füzetorozat hetedik füzete. A nagy gondal és tudással megírt füzet az adatok tömegével élénk rajzolja a Balkán-államok egye legterjedtebb és nagy jövőre hivatott országának történeti, közgazdasági és politikai képét. A füzet tartalma a következő:

1. A bulgár nép régi történelme. 2. A bulgárok a török uralom alatt. 3. Bulgária felszabadulása orosz segítséggel. 4. A modern Bulgária. 5. A bulgár politika problémái. 6. A véres befejezés.

A csinosan kiadott füzet ára 60 fillér és lapunk kiadóhivatalában kapható.

— **Kolera ellen a legbiztosabb óvoszer a kénes gyógyi gyógy- és borviz.** Kapható az egyedül elárúsítónál, özv. Greguss Antalnéknél.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közöltétek nem felelős a szerk.

Fog-Krém
KALODONT
70 Fillér

Tisztelettel kérjük lapunk t. előfizetőit, hogy az előfizetés megújítása iránt intézkedni sziveskedjenek. Együttal kérjük azokat is, akik az előfizetési díjakkal hátralékokban vannak, hogy a hátralékot beküldeni sziveskedjenek, hogy a kiadóhivatalnak is módjában legyen kötelezettségeinek eleget tenni.

Előfizetési ár: egész évre 10 K
fél „ 5 „
negyed „ 2 „ 50 f
Egyes szám ára 20 fill.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYEI.

2310/1915. polg. szám.

Hirdetmény.

A 4291/1915. M. E. számú rendelet alapján és értelmenkel Selmec- és Bélabánya thj. sz. bányaváros egész területére nézve a mindennemű díszőrszírét, szalonáért, valamint sertéshúsrét métermázsánként (100 klg.), illetőleg kilonkénti tisztasúlyra követelhető legmagasabb árakat a következőkben állapítom meg:

I.

Az 1915. évi december hó 16-ik napjától 1916. évi január hó 15-ik napjáig bezárólag:

1. Az olvasztott díszőrszír árárt ... 700 K-ban,
2. A háj és egyéb olvasztatlan nyers díszőrszír árárt ... 660 »
3. A friss nyersszalonna árárt (úgynevezett kőbányai, hizott) ... 620 »
4. A friss nyersszalonna árárt (itteni vidékről) ... 560 »

Ezen árak ára havonként (egészen 1916. évi március hó 16-áig) métermázsánként 50—50 koronával esik.

II.

1. A friss sertéshús (szalonnával) árárt 460 K-ban,
2. A » » (szalonna nélküli) árárt 400 »
3. A füstölt sertéshús árárt ... 440 »
4. A füstöltsonka (úgynevezett prágai) árárt ... 600 »
5. A füstöltsonka (helybeli) árárt ... 500 »
6. A sózott szalonna árárt ... 620 »
7. A füstölt- és paprikás-szalonna árárt 600 »

III.

1. A díszőrsajt árárt... 300 K-ban,
2. A kolbász árárt ... 180 »
3. A májashurka árárt ... 140 »
4. A véreshurka árárt ... 100 »
5. A kocsonyahús árárt ... 160 »
6. A vese velővel árárt ... 80 fillér.

A II. és III. alatti árakat a szükséghez képest időnként fogom helyesbítettetni.

Figyelemreterem a vevő- és eladóközönséget, hogy az itt említett fogyasztási cikkek tilos drágábban árúsítani, illetőleg venni.

Aki e tilalmat megszegi, vagy e tilalomba ütköző ügytel megkötésében bármely módon közreműködik, az — amennyiben cselekménye a súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, — kihágást követ el és az 1914:50 t-c. §. 9. a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz (600) koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntendő.

Selmecbányán, 1915. december hó 14-én.

Arthold Géza,
polgármester h.

Kérelem a közönséghez

a karácsonyi polgári esomaforgalom korlátozása tárgyában.

A tábori esomaforgalom a karácsonyi időszakra előreláthatóan nagy arányokat fog ölteni s a polgári esomaforgalom szokásos emelkedésére is kell számítani.

Ennélfogva a pósta mai korlátolt teljesítőképessége és a kedvezőtlen közlekedési viszonyok folytán könnyen olyan torlódások állhatnak be, amelyek a karácsonyi esomaforgalommal idejében való lebonyolítását lényegesen hátráltathatják.

Mint ahogy pedig a haretéren küzdő vöröknél elvárhatják, hogy a nekik szánt karácsonyi esomagokat a kellő időben megkapják, a kereskedelemügyi m. kir. miniszter új rendelkezése felkéri a pósta- és táviratigazgatóság a közönséget, hogy polgári esomagok szétállítását a karácsonyi időszakban, — aminek legtöbbször a szokáson kívül egyéb indító oka nincs. — a legszükségesebbre korlátozza s ezzel a karácsonyi tábori esomaforgalom akadályaitalan lebonyolítását a maga részéről is mozgósítsa elő.

Budapest, 1915. december 11.

A póstaigazgatóság.

9110/1915. szám.

Hirdetmény.

A gabonakészletek bejelentése és közszükségleti célokra való igénybevétele ügyében, a folyó évi október hó 30-án 3925. m. e. szám alatt megjelent belügyminiszteri rendeletre való hivatkozással, közhírré tétetnek a következők:

I. November 1-től kezdve december 25-ig búzát, rozst, kétszerest, árpat és zabot senkinek sem szabad vásárolni, csak a Hadiermény Részvénytársaságnak vagy bizományosainak, akik a vásárlás megkezdése előtt a Hadierménytársaságtól részükre kiállított igazolójegyet a járási főszozabirónak láttatkozás végett bemutatni és a községi elöljáróság felhívására felmutatni kötelesek.

II. Aki búza-, rozsa-, kétszeres-, árpa- és zabtermését a Hadierménytársaságnak, illetőleg bizományosának november 1-től december 25-ig eladja vagy eladásra feljánylja, gabonájáért megkapja a hatóságilag megállapított legmagasabb árat.

III. November 25-től legkésőbb november 28-ig mindenki tartozik bejelenteni, hogy november 25-én (beleszámítva azt is, amit már előbb eladott, de még el nem szállított) mennyi búzája, rozsa, kétszerese, árpa, zabja és lisztje van, tartozik továbbá bejelenteni, hogy gazdasági és háztartási szükséglete címén mennyit tart vissza és ezeknek a levonása után mennyi a feleslege.

IV. A november 28-iki összeírás után is jogosítva van még mindenki december hó 25-ig készletét a Hadiermény Részvénytársaságnak vagy bizományosának a maximális áron eladni, december 25-től kezdve azonban a háztartási és gazdasági szükségletlen felül megelévő minden gabona közszükségleti célokra requirálótnak tekintetik és a termelő köteles a maximális árnál métermázsánként négy koronával alacsonyabb áron a Hadiermény Részvénytársaságnak átszolgáltatni.

V. Ez a kormányrendelet a bab-, borsó- és lenesekészletekre is vonatkozik és így attól, aki 30 kilón felül készlettel rendelkezik és december 25-ig a Hadiermény Részvénytársaságnak el nem adja, vagy nyílt piacon közvetlen fogyasztás céljaira el nem árulítja, vagy nem adja el olyan kereskedőnek, aki hüvelyeseket helyben kicsinyben árul, bab-, borsó- és lenesekészlete a maximális árnál 4 koronával alacsonyabb árral elrequirálhatik.

Selmecebánya, 1915. évi november hó 3-án.

Horváth Kálmán,
kir. tan., polgármester.

Felhívás

katonáin kkarácsonyi megajándékozása tárgyában.

Hős vereink immár a második karácsonyi túltik szeretteiktől távol s nekünk, kik iltthon maradtunk, soha le nem róható hálánkat irantuk legalább azzal lell némileg kifejezésre juttatnunk, hogy önkéntes adományainkkal lehetővé tegyük a szent karácsonyi estén való megajándékozást. Felkérem ezokból városunk közönségét, az összes egyesületeket s intézményeket, hogy adományaikal minél előbb felajánlani sziveskedjenek.

A m. kir. belügyminiszter úrnak 37401/915. sz. elnöki felhívása folytán a gyűjtést a város tanácsa az arra leginkább hivatott tényezőre, a helybeli Vöröskeresztre let vezetőségére bízza azzal, hogy a begyűlt adományok felét a haretéren lévő, másik felét pedig itt ápolat katonáink megajándékozására kell fordítani.

Felkérem telát a város hazafias közönségét, hogy adományait a helybeli Vöröskeresztre let pénztáros-ához, Jaeger Gyula úrhoz sziveskedjék juttatni.

Selmecebánya, az 1915. évi november hóban tartott tanácsüléséből.

Horváth Kálmán
kir. tan., polgármester.

HIRDETÉSEK.

BABAKLINIKA

Elvállalok babafejek és parókák készítését és mindenféle összetört dolgok javítását . .

Kiváló tisztelettel

Marek Gyuláné
Selmecebánya.

Ha nem ehét, rosszul érzi magát, az orvosig kiprohábt

Kaiser gyomor-borsmóla

karamellák

biztos segítséget hoznak. Jóéltvágyat kap, a gyomor helyre áll és megerősödik ismét.

Éltető és idító hatásuknál fogva menetekéleknél nélkülözhetetlenek.

Csomagolva 20 és 40 fillér

Kapható: Markus M. cukrászdájában, Mikovényi A. és Margótyi J. örkösöl gyógytaralban Selmecebányán, Walkó J. K. Szentistványi A., Gólnébanyan.

Alágyujtásra szolgáló

papiros,

kilogrammonkint

6 fill.ért,

nyomdánkban

állandóan kapható.

Joerges Ágost özvegye és fia.

Alkalmi vétel !!!

Karácsonyi árleszállítás!

Képeskönyvek
Mesekönyvek
Ifjúsági iratok

— Kicsi és nagy gyermekek részére, —

leszállított áron

☛ kaphatók ☛

Joerges Ágost özvegye és fia
könyvkereskedésében.

Barhol hirdetett könyv nálunk is

sokszor olcsóbban

kapható, illetőleg beszerezhető!!!

☛ **Emlékkönyvek,** ☛

levelező-albumok,

imádáságoskönyvek,

☛ stb., stb. nagy választékban. ☛

Alkalmi vétel !!!

AKI

a külpolitikai és hadihelyzettről a legmértékadóbb lapok egyikéből akar tájékozódni, vegye meg napontként

a Vossische Zeitungot.

Kapható lapunk kiadóhivatalában.